

«Ελληνικὸς Κόσμος». Μιὰ καινούργια ἐλληνικὴ ἐφημερίδα τοῦ Σικάγου. Ἀρχισε τὴν ἔκδοσή της ἀπέτον Ἀπρίλιο. Ἐχει σοβαρὰ κύρια ἀρθρα καὶ πολλές ειδήσεις ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα. Τῆς εὐχόμαστε κάθε πρόοδο.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΣΤΗΝ τελετὴ τῶν ἀπακαλυπτηρίων τοῦ Μνημείου Μπρούκ, στὴ Σκύρο, γιὰ τὴν ὁποίᾳ γράψαμε στὸ τεῦχος μας Ἀπριλίου - Μαΐου διαβάστηκε τὸ ὄραδο αὐτὸ πεζοτράγουδο τοῦ Μαλακάση:

«Διάδοχος ἐκείνων ποὺ ξήτησαν νὰ ἐρευνήσουν μὲ τὴ φαντασία τὰ μυστήρια τοῦ κόσμου καὶ νὰ βρουν τὴ θεραπεία τῶν καῦμῶν των καὶ τῶν πόνων των ἀκόμα, στὸ φῦς καὶ στὸν ἀέρα, δηλαδὴ σὲ δ, τι διαγράφεται ἔξαυλωμένο, διάδοχος λοιπὸν ἐκείνων τῶν μεγάλων τῆς Ἀλβιῶνας λυρικῶν δασκάλων σου, τῆς τρεμένης ἀπὸ Ἑλλάδα Τριάδας ποὺ τὰ ὄνειρά της ἀναστράφηκαν σὲ ἔργα καὶ κατορθώματα, ἵδον ποιὸς εἰσαι, Ἀπολλόνιε ποιητή.

Νέος σᾶν ἐκείνους, γεμάτος ἀπὸ τόνον καὶ ἥχον, παναρμόνιος, βγαλμένος σᾶν ἀπὸ τὸν ωκεανὸν τῆς σκέψης καὶ τῆς σπουδῆς, μὲ τὸν αὐθορμητισμὸ μαζὺ τῶν γεννημένων ὑπερόχων ἀνθρώπων.

Σᾶν μιὰ ἀνοιξιάτικη μέρα, ἡ ζωὴ σου ἐπέρασε γεμάτη φύλλα, βλαστώμα, λουλούλια καὶ καρπούς καὶ μὲ μιὰν αἰφνίδια Ἀπριλιάτικη, ἀλλοίμονο!, μπόρα, ποὺ ἐσάρωσε τὰ πάντα, χωρὶς ὅμως νὰ ἔξαφανίσῃ σχεδὸν τίποτε, παρὰ μόνον τὴ νόμιμη ἐπαναφορά τῆς γόνιμης ἐποχῆς, ποὺ τὴν ἐκάλυψε χειμωνιάτικη ἐρεβινὴ νύχτα ἀτελεύτητη...

«Υπερήφανο καὶ παθητικὸ ἔργο, ἐπικὸ καὶ λυρικὸ μαζὺ ἀνάκρουσμα, στεφανωμένο ἀπὸ ἀδικο καὶ ἐπιταγμένο στοὺς ἐκλεκτοὺς θάνατο, νὰ τὶ ἡ Αἰώνικὴ Ἀρπα διαχύνει, θρηνοῦσα σήμερα, διαιμέσου τῆς θάλασσας ποὺ σὲ περιγράζει, στὸ πνεῦμα ποὺ σὲ ἐπιθυμεῖ καὶ σὲ ἀναζητάει.

Ρευστὰ ὅλα καὶ, ἀσυγκράτητα στὸν μάταιον αὐτὸν κόσμο τὰ πάντα, ἀλλὰ ἡ ψυχὴ καὶ ὁ νοῦς νικᾶ καὶ τὸν θάνατον ἀκόμα.

«Ἐτσι ἐπολέμησε ὁ ἥρωας ἀνθρωπος κάποτε τοὺς θεούς, καὶ ἂν ἐνικήθηκε, παρασύρθηκαν μαζὺ καὶ οἱ πανίσχυροι αὐτοὶ ἔχθροι του... Δυσπιστία ἀρχικά, καὶ ὑστερα ἀφάνεια...

«Ο λυρικώτερος τῆς ἀθάνατης τριάδας δάσκαλός σου, θεῖος Κίτης, ἔγραψε, λέγει, τὸ ὄνομά του ἀπάνω στὰ νερὰ τῆς θάλασσας.

Αὐτὴ ἡ ἐπιτάφια ἐπιγραφὴ ἀξίζει καὶ γιὰ σένα.

Στὰ κύματα εἶναι γραμμένο τὸ ὄνομά σου, ὅχι, βέβαια, γιατί, στὸ ἀπέραντο, παραδομένο χάνεται καὶ σβύνει, ἀλλὰ ἀντίστροφα, γιατὶ ἔτσι ζεῖ αἰώνια.

Κανένα στοιχεῖο τῆς φύσης δὲν εἶναι δυνατώτερο ἀπὸ τὴ θάλασσα καὶ περισσότερο καταπληγτικό, ἔμφιοθ. Τόσο μεγαλειώδες!

«Ἐπειτα ἡ ζωὴ ἀπὸ κεῖ ἥρθε καὶ εὐτυχισμένοι ἐκείνοι ποὺ ἐπιστρέφουν στὴ γενέτειρα μέσα στὴ φεγγοβολὴ τῶν ἀφρισμένων νεοῶν γιὰ νὰ ἀναμιγθοῦν σιγὰ σιγὰ μὲ τὸ ἀτέρμον καὶ ἀναρχο ὑγρὸ στοιχεῖο.

Μακάρια Μπρούκ, σᾶν ἀπάνω σὲ φτερὰ ποὺ ἀστράφτουν θαλασ-
σινοῦ ἀετοῦ, πελώρια, βυθίζεσαι στὴν αἰωνιότητα».

“LA VIE ET L’OEUVRE DE CAVAFY”, εἶνε δὲ τίτλος ἐνὸς πολὺ¹ ἀξιοσημείωτου ἄρχοντος ποὺ δημοσίευψε στὴν «Liberté» τοῦ Καΐρου (21 Ιουνίου) ὁ γνωστὸς λογοτέχνης κ. Σ. Πετρίδης. Στὸ ἄρθρο αὐτὸν παρουσιάζεται τὸ τί ἔφερε ὁ Καβάφης στὴν σύγχρονη ποίηση. Ἐξετάζεται τὸ στοιχεῖο τῆς ὑποβλητικότητας στὴν ποίησή του. Ο κ. Πετρίδης κάμνει τὴν παρατήρηση ὅτι ὁ Καβάφης «ap-
porte dans la poésie la sensualité et non plus la sensibilité». Σχετίζει τὸν τρόπο τοῦ αἰσθάνεσθαι («voire même la pensée») τοῦ ποιητῆ μὲ τὴν ζωὴ τῆς Αἴγυπτου. Ἐξετάζει μὲ ἔξυπνη διείσδυ-
ση τὸν ρυθμὸ τῆς ποίησής του. Πλησιάζει τὸν Καβάφη στὸν Βα-
λερύ, καὶ παρατηρεῖ ὅτι μπορεῖ νὰ γίνει «tout un travail de con-
frontation» σχετικὰ μὲ τοὺς δύο αὐτοὺς ποιητές. Μιλεῖ γὰρ στοι-
χεῖα στωϊκὰ μέσα στὸ Καβαφικὸ ἔργο. Ἐπανέρχεται στὴν στενὴ²
σχέση ποὺ βρίσκει ὅτι ὑπάρχει μεταξὺ τῆς Αἴγυπτιακῆς ζωῆς καὶ
τοῦ ἔργου τοῦ Καβάφη. Πραγματεύεται τὸ θέμα τῆς Καβαφικῆς
εἰρωνίας. Δὲν συμφωνεῖ μὲ τὴν γνώμη ὅτι ἡ ποίηση τοῦ Καβάφη³
είναι ἀπαισιοδοξη. Κάμνει τὴν παρατήρηση, «Cavafy est beau-
» coup moins paradoxal qu’on veut le croire, mais au con-
» traire vrai, profond et honnête. Réduit à sa seule com-
» pagnie, il ne semble pas avoir jamais triché avec lui-
» même». Τὸν θεωρεῖ κατ’ ἔσοχήν μοντέρνο ποιητή. Ο κ. Πετρί-
δης στὸ ἴδιο φύλλο τῆς «Liberté» δημοσιεύει καλές μεταφράσεις
τριῶν ποιημάτων τοῦ Καβάφη — «Μονοτονία», «Τρῶες», «Ιθάκη».

Η ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΣΥΝΤΡΟΦΙΑ ἐλέυθερες Τάσεις, μετά τὸν
Καβάφη, θέλοντας νὰ τιμήσῃ καὶ ἄλλους ἐκπροσώπους τῆς Ἑλλη-
νικῆς διανόησης στὴν Ἀλεξανδρεία, προσκάλεσε σὲ τιμητικές βρα-
δυές, τὸν μυθιστοριογράφο καὶ θεατρικὸ συγγραφέα κ. Ἀπ. Λεοντῆ
στὶς 5 Ιουνίου, καὶ τὸν αἰσθητικὸ κ. Ε. Π. Παπανούτσο στὶς 12 Ιουνίου.

Καὶ οἱ δύο αὐτές φιλολογικές βραδυές ἦταν ἐγκάρδιες, ἀπλές,
καὶ χωρὶς ἐπισημότητες.

Στὶς 19 Ιουνίου, δὲ κ. Στ. Μοσχονᾶς ἔδωσε διάλεξη μὲ θέμα
«L’instrumentation verbale».

ΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΕ ἔνα ὄρασι βιβλίο τοῦ ποιητῆ “Ομηρού Μπεκέ
Στὴ χαρὰ τοῦ βουνοῦ”. Πρόσκειται γὰρ τὸ Ηγέλιο. Ο ποιητής τῶν
Ἀνατολίτικων Σονέτων, μὲ τὴν διάπυρη φυσιολατρεία ποὺ τὸν
χαρακτηρίζει, μὲ τὴν πλούσια χρωματική του κλίμακα, μᾶς δίνει
τὴν παραδεισιακὴ ἀτμόσφαιρα τοῦ Ἑλληνικοῦ αὐτοῦ Τυρόλου.

Μιὰ πολυήμερη διαμονὴ τοῦ συγγραφέα μέσα στὴν πολύμορφη
Θεσσαλικὴ φύση, μαζὲν μὲ ἐκλεκτοὺς φίλους του, ἔδωσε τὸ θέμα
στὸ βιβλίο αὐτὸν ποὺ ὑψώνεται πάνω ἀπὸ μιὰ κοινότητα καὶ ἀπλῆ
περιγραφή. Ο ἀναγνώστης θὰ βρεῖ μέσα στὶς δροσερὲς καὶ ἐπαγω-
γικώτατες σελίδες του, μαζὲν μὲ τὸ ἄρωμα τῆς ἐλληνικῆς γῆς καὶ
τὴν ἀνεξάντλητη ἐναλλαγὴ τῶν θαυμάτων της, τὶς συγκινήσεις τοῦ
συγγραφέα, τοὺς αἰσθητικοὺς καὶ φιλολογικοὺς του στοχασμούς.

Είναι ἔνα βιβλίο ποὺ ἀξίζει νὰ τὸ διαβάσουν ὅσοι ἀπολαμβά-
νουν καὶ ὅσοι νοσταλγοῦν τὴν Ἑλληνικὴ φύση.

ΣΤΗ Φιλολογικὴ Τρίτη, 26 Μαΐου, τῆς «Ἀλεξανδρινῆς Βιβλιο-
θήκης» δ. Δόκτωρ Δ. Βερζάτος ἔκανε διάλεξη μὲ θέμα »Ἀνατολικὴ
καὶ Δυτικὴ παράδοσις».

ΣΤΟΝ Κυριακάτικο «Ταχυδρόμο» τῆς 21 Ιουνίου ἀναδημοσιεύ-
τηκε ἀπτὸ περιοδικό μας τὸ ποίημα τῆς Ρίτας Μπούμη «Καταστροφή».